

Trestněprávní úprava ochrany před terorismem v České republice

Abstrakt

Diplomová práce pojednává o trestněprávní úpravě ochrany před terorismem v České republice. Jejím cílem je tuto trestněprávní úpravu charakterizovat, a to včetně vybraných souvisejících témat.

Práce je členěna do čtyř kapitol. Autorka čtenáře nejprve uvede do problematiky terorismu krátkým historickým exkurzem, následně se zaměří na různé definice pojmu terorismus a rozebírá jeho charakteristické znaky, principy, druhy, formy a uvádí jej v kontextu s organizovaným zločinem a extremismem.

Druhá kapitola se zabývá nástroji ochrany před terorismem. Podstatným pojmem v této souvislosti je tzv. antiterorismus či protiterorismus, představující souhrn opatření a aktivit s cílem prevence, potlačení a odstraňování následků teroristických akcí a uplatňovaný prostřednictvím tzv. protiteroristické politiky. V první řadě je v této kapitole analýzou jednotlivých teroristických hrozeb a jejich relevancí pro Českou republiku kladně zodpovězena otázka potřebnosti nástrojů ochrany před terorismem, již dokládá i podkapitola věnující se fenoménu osamělých vlků a zahraničních bojovníků. Posléze jsou představeny dvě základní koncepce protiteroristické politiky, strategie boje proti terorismu a obecná charakteristika protiteroristické politiky. Ta uvádí zpravodajské operace, policejní či vojenské operace, právo a další nástroje protiteroristické politiky a zmiňuje orgány a složky, které v politice proti terorismu působí: státní orgány, policejní složky specializované na vyšetřování terorismu, vojenské složky specializované na rychlé zásahy v oblastech ovládaných teroristy, zpravodajské složky a další. Na základě obecné charakteristiky protiteroristické politiky jsou pak představeny konkrétní prostředky zajišťující ochranu před terorismem v České republice.

Kapitola třetí se zabývá mezinárodní a posléze unijní úpravou v oblasti terorismu. Stěžejní, čtvrtá kapitola, zkoumá českou trestněprávní úpravu trestného činu teroristického útoku a souvisejících ustanovení, a to jak ve znění zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, tak ve znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a jeho jednotlivých novel, z nichž mezi ty nejvýznamnější z hlediska terorismu patří tzv. „protiteroristická novela“ zavádějící nové instituty, nové trestné činy i definice. Nelze si nevšimnout propojenosti počínů českého zákonodárce a rámcových úmluv či směrnic Evropské unie: jednotlivé novely trestního zákoníku stejně jako vůbec první zakotvení trestného činu teroristického útoku do českého právního řádu jsou přímým odrazem evropské úpravy, ze které vychází.

Tato práce dokazuje, že potřeba disponovat trestněprávními nástroji chránícími před terorismem není záležitostí pouze těch států, jež se staly dějištěm teroristických útoků, ale vztahuje se na všechny. Terorismus totiž představuje vážnou bezpečnostní hrozbu, přichází s novými výzvami a vzhledem k jeho charakteristickému znaku, totiž životnosti, je třeba mít se i nadále na pozoru a pružně reagovat.

Klíčová slova:

terorismus, trestněprávní nástroje ochrany před terorismem, protiteroristická politika